

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

UPA2023/57
3. maj 2023
Asii Chemnitz Narup

Forslag til: Inatsisartutbeslutning om Grønlands indgåelse af overenskomst af 14. juni 2022 mellem Kongeriget Danmarks regering sammen med Naalakkersuisut på den ene side og Canadas regering på den anden side om maritim afgrænsning og landeafgrænsning i området mellem Grønland og Canada

(Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender, Erhverv og Handel)

Ordførerindlæg:

Inatsisartut skal tage stilling til grænsedragningssaftale om maritim afgrænsning og landeafgrænsning i området mellem Grønland og Canada.

Overenskomsten indgås mellem Canadas regering på den ene side og Danmarks regering sammen med Naalakkersuisut på den anden side.

Der er tale om tre grænsedragninger:

- 1) Den maritime grænse inden for 200 sømil,
- 2) Afgrænsning af kontinentalsoklen (havbunden) uden for 200 sømil samt
- 3) Landegrænsen på øen Tartupaluk.

Af disse tre grænsedragninger må Tartupaluk siges at være den, der er mest kendt og har skabt mest opmærksomhed gennem de sidste mange år. Tilbage i 1971 var det første gang Canada og Danmark gjorde hinanden opmærksomme på, at begge parter hævdede suverænitet over øen.

Først 34 år senere anerkendte parterne i fællesskab, at de var uenige om adkomsten til øen og at tvisten skulle søges løst ved forhandling.

I 2018 blev der derfor nedsat en fælles arbejdsgruppe for at få løst de udestående spørgsmål i farvandene mellem Grønland og Canada.

Resultatet af dette arbejde er mundet ud i den overenskomst om maritim afgrænsning og landeafgrænsning i området mellem Grønland og Canada, som Inatsisartut nu skal tage stilling til.

I Inuit Ataqatigiits ordførerindlæg forholder vi os i dag ikke til samtlige punkter i overenskomsten. Vi forventer at Lovudvalget i fællesskab - i forbindelse med betækningsarbejdet - kommer omkring alle vigtige dele af overenskomsten.

INUIT ATAQTIGIIT INATSISARTUNI

Tilbage til Tartupaluk:

Det er vigtigt at huske på, at Tartupaluk har traditionel, symbolsk og historisk betydning for Inughuit i Avanersuaq og Inuit i Nunavut. Der er udtrykt ønske om fortsat at have adgang og fri bevægelighed på hele øen, herunder til jagt, fiskeri og andre relaterede kulturelle, traditionelle, historiske og fremtidige aktiviteter.

For Inuit Ataqatigiit er det meget vigtigt, at indgåelse af denne overenskomst ikke skal begrænse Inughuits og Inuit i Nunavuts historiske rettigheder til jagt, adgang til øen og fri bevægelighed.

Borgere i Avanersuaq har udtrykt ønske om fortsat adgang til og fri bevægelighed på Tartupaluk.

Inuit Ataqatigiit bemærker, at parterne under forhandlingerne besluttede at forlænge grænselinjen fra 1973, så den fremover vil strække sig op til parternes 200 sømilege grænse nord for Grønland.

Vi beder Inatsisartut udvalget være opmærksom på perspektiverne herfor – set i lyset af den globale opvarmning og dets betydning for havisens udbredelse i Arktis og betydningen for åbent vands sæsonen er belvet længere. Hvad kommer alt dette til at betyde for fremtidens skibstrafik?

Vi beder ligeledes Inatsisartut udvalget påbegynde drøftelser af, hvorvidt der skla indføres krav om escorteret sejlads i det isfyldte farvand.

Endvidere beder vi Lovudvalget have fokus på Pikialasorsuaq med sin særlige biologiske, socioøkonomiske og kulturelle region mellem Grønland og Canada samt de eksisterende bilaterale samarbejdsordninger for Pikialasorsuaq.

Inuit Ataqatigiit anerkender det intensiverede og grundige samarbejde siden 2018, som har ført tildette forslag til overenskomst.

Vi bemærker også, at parterne forventer at overenskomsten vil kunne være forhandlet på plads i slutningen af 2024.

Tak til Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender for fremlæggelsen af dette beslutningsforslag. Tak for den tekniske gennemgang for Udenrigs- og Sikkerhedspolitisk udvalg i dit Departement med gennemgang af hele det materiale, der i dag danner baggrund for Inatsisartuts videre arbejde.

Med disse ord overdrager vi beslutningsforslaget til Lovudvalgets videre behandling.